

50 lectures

Educació infantil

1. BEBÈ, SURT!
2. BON PROFIT, SENYOR CONILL!
3. BOTES NOVES
4. DAISY I LA LLUNA
5. DUES GRANOTES
6. EL NOU AMIC DE L'ELMER
7. EN PANXO
8. LA RATETA PRESUMIDA
9. LA TALPETA QUE VOLIA SABER QUI LI HAVIA FET ALLÒ AL CAP
10. MENJAPORS

Fitxa 1

BEBÈ, SURT!

Títol:	Bebè, surt!
Autor:	Manushkin, Frank
Il·lustrador:	Himler, Ronald
Editorial:::	RqueR
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2002
Pàgines:	28
Edat:	A partir de 3 anys
Temes:	Família. Maternitat. Petons

RESUM

La Mare està embarassada. Alimenta amb molta cura el bebè que té dins la panxa, l'estima i el passeja pel bosc cada tarda. El bebè està encantat allà dins, tant que decideix que es queda, que no vol néixer.

La mare, és dar, es disgusta molt, torna a casa, s'asseu i comença a plorar.

Successivament va arribant a casa tota la família, primer els fills grans, després l'avi, més tard l'àvia i finalment el pare.

Tots proven de convèncer el bebè que és bo que surti de la panxa, que neixi. Promeses materials, oferiments de viatges, amenaces,... tot s'hi val, però el bebè es nega a sortir perquè creu que no hi ha res millor que estar-s'hi allà.

Finalment serà el pare qui, sota la prometença d'un petó molt gros, aconseguirà persuadir el bebè. Naixerà una nena preciosa que de gran serà pintora com la mare però també una persona a qui agradaran molt els petons.

ASPECTES A DESTACAR

Trenta anys després de la seva publicació en anglès, podem gaudir d'un dels contes clàssics de la literatura infantil. Té els orígens en una campanya que es va fer als Estats Units d'Amèrica, l'objectiu de la qual era conscienciar les futures mares per tenir els fills a casa.

Les crítiques que van acompanyar la seva aparició deien:

"Un llibre molt especial perquè les futures mares l'expliquin als fills més grans. Les il·lustracions recreen una atmosfera de temps passats que s'ajusta perfectament a la història d'un bebè que decideix no voler néixer"

"El desenvolupament prenatal adquireix un tractament nou i imaginatiu en aquesta història d'un bebè que encara no ha nascut però que ja té una personalitat i una mentalitat molt pròpies. Darrera s'hi amaga un humor acolorit i subtil. Saludem aquesta nova variant dels llibres científics sobre sexe"

"És un llibre delicat, tendre, amorós".

"Els encertats dibuixos en blanc i negre reforcen el to caprinxós que caracteritza aquesta demostració (pro)creadora de com val la pena ser gran".

L'original en blanc i negre ha estat acolorit (motius comercials?) per a l'edició de *RqueR* però el resultat no aconsegueix millorar els divertits i singulars dibuixos d'en Ronald Himler.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Abans de la lectura. Una activitat recomanada abans de mostrar el llibre és la seva narració sense suport visual. Com si fos un conte. La trama és simple i fàcil de recordar. Els personatges i les situacions permeten la gestualització i l'expressió dramàtica. Una bona idea, atenent a la càrrega emotiva de la història, és demanar als nens i nenes que mentre escolten el conte s'agafin de les mans, els uns amb els altres.

Després de la lectura. El conte pot ser un bon motiu per treballar l'expressió oral a partir dels records personals de cadascú, de fotografies, etc. També podem convidar a alguna mare de l'escola que estigui embarassada, sentir els seus comentaris i fer-ne l'observació en directe.

Fibra 2

BON PROFIT, SENYOR CONILL!

<i>Títol:</i>	Bon profit, senyor Conill!
<i>Autor:</i>	Boujon, Claude
<i>Il·lustrador:</i>	Boujon, Claude
<i>Ciutat:</i>	Barcelona
<i>Editorial:</i>	Corimbo
<i>Any d'edició:</i>	2001
<i>Pàgines:</i>	28
<i>Edat:</i>	A partir de tres anys
<i>Temes:</i>	Els animals. L'alimentació

RESUM

El senyor Conill s'ha atipat de menjar sempre pastanagues i vol canviar de dieta. Va preguntant a tots els animals què mengen, però res del que li diuen li ve de gust. Quan pregunta al guillot, la resposta és una mossegada a les orelles del senyor Conill, ja que aquest és el seu menjar preferit. El conill decidirà tornar a menjar pastanagues, que és l'únic aliment que fa créixer les orelles dels conills.

"Tu què menges?", li pregunta al guillot.

"Menjo conills", respon el guillot.

"Auxili!", crida el senyor Conill.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Per recordar els personatges del conte «Bon profit, senyor Conill!» podeu preparar un joc de cartes de parelles.

Escannegeu o dibuixeu els animals que apareixen —conill, granota, ocell, peix, porc, balena, mico— els seus menjars —pastanaga, mosques, cucs, etc.— i els llocs on viuen —casa del conill, la bassa de la granota, el riu del peix, l'arbre de l'ocell, etc.

Feu dues cartes iguals de cada personatge, menjar o lloc —entre 14 i 20 parelles està molt bé— i deixeu una carta sense parella: el guillot —és el "dolent" del conte.

El nombre d'alumnes ideal per jugar és de dos a quatre alumnes.

Es reparteixen les cartes —totes— sense que les vegin. Per torns cada alumne demana a qui té a la seva dreta una carta. Si aconsegueix fer una parella, la diposita en mig de la taula.

Aquell que es quedi amb la carta del guillot, ha perdut.

Fibra 3

BOTES NOVES

Títol:	Botes noves
Autor:	Van Guenechten, Guido
Editorial:	Joventut
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2002
Traductores:	Reyes, Christiane; Farran, Teresa
Pàgines:	13
Edat:	A partir de dos anys.
Temes:	El calçat. Les extremitats inferiors

RESUM

És un conte que enumera les accions que pot fer en Jan amb unes BOTES de pluja.

A la primera pàgina hi ha la capsa de les botes tancada, com un regal, i a la darrera el nen al llit, s'ha acabat la jornada. Les botes al costat, en primer pla.

Els verbs estan escrits en lletra de pal, grans : MARXAR, XUTAR, ESCALAR, SALTAR, CÓRRER, BALLAR, XIPOLEJAR, CAMINAR.

A la darrera il·lustració, al costat de les botes, hi ha un missatge positiu: "... i demà podré tornar a posar-me-les."

En Jan té unes botes NOVES...

Amb les botes noves pot MARXAR...

Amb els botes noves pot XUTAR...

Amb les botes noves pot ESCALAR...

Amb les botes noves pot SALTAR...

ASPECTES A DESTACAR

És un àlbum de format gran, generós. Les il·lustracions, precioses.

Es destaca l'objecte principal, les botes. Els fons no distorsionen, són neutres, plans.

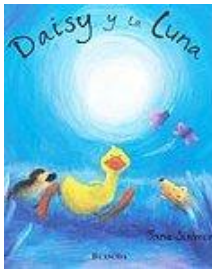
És un llibre dels que es diuen *emancipadors o compensadors*. Hi ha un llenguatge de les imatges i un llenguatge de les paraules. Ajuden a reconèixer la realitat i alhora proporcionen alegria i estímuls per obrir-se al món de la fantasia i de les relacions socials.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Per treballar les accions —MARXAR, XUTAR, ESCALAR,...— podem fabricar uns títelles plans

—còpia dels dibuixos del nen— i jugar a endevinar quines accions fan. Quan les encertin totes, es poden dramatitzar o representar.

Fitxa 4

DAISY I LA LLUNA

Títol:	Daisy i la Lluna
Autora:	Simmons, Jane
Il·lustradora:	Simmons, Jane
Editorial:	Beascoa
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2004
Pàgines:	34
Edat:	A partir de 3 anys
Temes:	Els animals diürns i els animals nocturns

RESUM

És l'hora d'anar a dormir però la Daisy i el seu germà petit no tenen son i se'n van amb el ratolí Tim a jugar una estona més.

Jugant i perseguint les arnes s'allunyen molt i no saben tornar. Llavors la Daisy i en Pip tenen por i comencen a sentir sorolls estranys i desconeguts.

Tindran sort perquè en Tim és un ratolí i està acostumat a la nit. Els salvarà del mussol i els guiarà novament amb la mare.

ASPECTES A DESTACAR

La Daisy comença a ser un personatge prou conegut. Normalment es presenta en àlbums il·lustrats de gran format, a doble plana, amb fons suaus. Sempre l'acompanya el seu germà petit, en Pip, i la discreta presència de la seva mare protectora.

Aquest àlbum tracta d'explicar, a través de la diferència entre els animals diürns i els nocturns, les pors a la foscor i a la nit.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Proposem narrar el conte tot mostrant els dibuixos alhora que es va seguint la història. Els infants asseguts en semicercle i el mestre o la mestra al seu nivell.

Hi ha alguns fragments que permeten deturar la narració i fer aproximacions al que pot venir a continuació. Per exemple, quan la Daisy i el seu germà estan perduts.

- *On és la mare? –xiscà en Pip.*
- *No ho sé; està molt fosc, no veig res –digué la Daisy.*
- *Les ombres creixien...*
- *En la calma, un branquilló cruixí.*
- *Ets tu, Tim? –crià la Daisy.*
- *Alguna cosa comença a voletejar...*

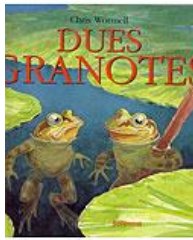
Llavors és un bon moment per preguntar:

- *Què han sentit?*
- *Qui pot ser?*

i anar enfilant les hipòtesis que plantegin els infants. Si reculem tres planes podrem veure un ombra inquietant dalt de la branca de l'arbre que ens pot donar una bona pista.

Una altra activitat que es pot plantejar és demanar a algun infant que s'endugui el conte a casa uns dies i amb l'ajut del pare o la mare es prepari la narració. Amb els alumnes de cinc anys és una pràctica que funciona prou bé.

Fitxa 5

DUES GRANOTES

Títol:	Dues granotes
Autor:	Wormell, Chris
Il·lustrador:	Wormell, Chris
Editorial:	Joventut
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2004
Pàgines:	36
Edat:	A partir de dos anys
Temes:	Les granotes, la por, l'estany

RESUM

Dues granotes parlen damunt d'una fulla de nenúfar en un estany. Una porta un pal per defensar-se d'un gos que ha de venir. Té por que se la mengi.

L'altra es mostra més aviat escèptica i la pren per exagerada.

La conversa es talla quan les ataca un lluç i, tot seguit, un bemat pescaire les agafa amb el bec.

Se salven del bemat pescaire amb el pal: l'hi posen al bec verticalment, de manera que no el pot tancar per menjar-se-les i poden salvar-se.

"Però imagina que l'amo del gos és campió de llançament de javelina», va suggerir la granota que portava el pal. «Imagina que ve a aquest estany amb el seu gos (el qual és un nedador excel·lent) i llança la pilota just on som nosaltres, perquè el seu gos l'agafi i li porti. I què passaria llavors si el gos, mentre busca la pilota, ve cap a nosaltres, les granotes i se'ns vol menjar?"

ASPECTES A DESTACAR

L'il·lustrador practica el primer pla amb un format superior a DIN A4, és un conte molt apte per explicar en grup o a classe.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Tota la història passa al mateix indret: l'estany.

Proposeu als infants de recrear el lloc on passa l'acció en tres dimensions.

Feu una maqueta de l'estany i del bosc adjacent. Podeu emprar materials de reciclatge o bé proveir-vos de pintures, plastilines, cartons, etc. Segur que entre tots sereu capaços de fer una maqueta preciosa amb els personatges del conte i després, fins i tot, us podrà servir per «jugar» la història inicial o «recrear-ne» de noves.

Fitxa 6

EL NOU AMIC DE L'ELMER

Títol:	El nou amic de l'Elmer
Autor:	McKee, David
Il·lustrador:	Bueno Mateos, Beatriz
Editorial:	Beascoa
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2003
Pàgines:	18
Edat:	A partir de tres anys.
Temes:	Amistat. Animals de la selva.

RESUM

Per la selva corre l'última notícia: l'Elmer té un nou amic. Tots els seus vells amics volen saber coses d'aquest nou personatge i van fent preguntes a través de les quals podem anar intuïnt qui serà aquest nou amic: És alt?—pregunta la girafa. Li agrada banyar-se?—pregunta l'hipopòtam. Pot arrossegar-se per terra?—pregunta la serp. Pot saltar?—pregunta el cangur... Del que no tenen cap dubte el vells companys és que, sigui qui sigui el nou amic de l'Elmer, també serà amic d'ells. Qui és, doncs? Mireu, mireu i el veureu...

- Però Elmer, llavors, si tu tens un nou amic, nosaltres també el tenim.
- I és clar, Wilbur.
- I doncs, on és el teu nou amic, Elmer?
- És aquí, entre els arbres. Mireu, mireu i el veureu...

ASPECTES A DESTACAR

És un àlbum de format quadrat i de pàgines de cartó.

Igual que els altres llibres de l'Elmer està ple de color: els colors de la selva i els colors d'aquest entranyable elefant. Un diàleg clar, curt i senzill a través del qual podem arribar a pressentir qui pot ser el nou amic de l'Elmer i, malgrat això, la sorpresa final està assegurada.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

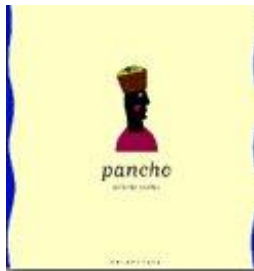
Un cop explicat el conte, on es van donant dades del nou amic, ens podríem parar a l'última pàgina i preguntar als nens qui creuen que pot ser aquest personatge. Un cop han fet les seves suposicions els deixem que s'acostin un a un cap al narrador i descobreixin el nou amic.

També resulta molt atractiu fer un treball a plàstica. Es pot fer un Elmer gran, amb els quadres, i entre tots posar-hi els colors com si fos un trencadosques. Es pot fer amb retalls de cartolina, pintant amb ceres, boletes de paper de seda, etc. Si ho enganxem amb velcro podrem canviar els colors de lloc i tenir un Elmer diferent.

Una altra possibilitat és fer un pòster amb l'Elmer al mig i als costats els vells amics i els nous amics — fotocòpies pintades pels nens dels vells amics i fotografies petites dels nous amics.

Fitxa 7

EN PANXO

Títol	En Panxo
Autor	Santos, Antonio
Il·lustrador	Santos, Antonio
Editorial	Kalandraka
Ciutat	Barcelona
Any d'edició	2004
Pàgines	44
Edat	A partir de 3 anys
Temes	Els elefants. Àfrica. La caça. El circ. La llibertat

RESUM

Els homes tenien una cosa que agradava molt a en Panxo, el petit elefant nascut a la selva: una preciosa tela de quadres de colors molt vius. Però el seu pare li deia: «Allunya't de l'home!»

Un dia en Panxo va voler provar sort i va sortir a buscar allò que per a ell era el més important del món.

Troba uns homes que el capturen i el porten a un circ on podrà lluir la tela que tant havia desitjat.

Però, farà feliç això a en Panxo?

"...i, com el seu pare l'havia aconsellat, es mantenia com més lluny millor de l'home.

Però els homes tenien una cosa que agradava molt al Panxo..."

ASPECTES A DESTACAR

Aquest àlbum ha estat guardonat amb el II Premio Nacional de Ilustración Infantil 2004.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Després de la lectura. El final del conte (*gairebé fi...*) ens obre la porta per buscar un altre final en el qual l'elefant Panxo pugui tornar a la selva amb la seva família.

Després d'explicar el conte es poden plantejar diverses possibilitats, més o menys imaginatives i possibles, per tal d'ajudar l'autor a continuar la història i trobar-ne un final més feliç.

El resultat de les converses pot quedar escrit i pot anar acompanyat d'il·lustracions fetes pels infants. Si les envieu a l'editorial —l'adreça és al llibre— tindreu resposta, segur.

Fitxa 8

LA RATETA PRESUMIDA

Títol: La rateta presumida
Autor: López Parreño, José A.
Il·lustrador: Mestre, Pablo
Editorial: Kalandraka
Ciutat: Barcelona
Any d'edició: 2002
Traductora: González, Iolanda
Pàgines: 33
Edat: A partir de cinc anys
Temes: Els animals domèstics.

RESUM

Vet aquí una versió del conte *La rateta que escombrava l'escaleta* on la rateta no es casa amb el gat sinó amb un ratolí, que és l'únic animal que, en lloc de bramir, bordar o miolar li promet que a la nit callarà, dormirà i somniarà.

L'altra novetat important, i potser el seu principal atractiu, són les il·lustracions: són fotografies, i tots els personatges estan fets amb objectes musicals (campanetes, castanyoles i altres) i alguns, també amb trossos de fusta.

Llavors va passar un ratolí i li va dir:

- *Bona tarda, rateta, que n'ets de bufona!*
- *Faig bé de ser-ne.*
- *Que et vols casar amb mi?*
- *I de nit què faràs?*
- *Dormir i callar... Dormir i somiar...*

ASPECTES A DESTACAR

Com dèiem, les il·lustracions són molt originals i atractives, però també poden resultar excessivament abstractes per als nens de les edats a què va dirigit el conte. Quasi diríem que és més un llibre per tenir-lo de model per a construir els personatges i explicar-lo acompanyat dels sons que ells mateixos faran en ser manipulats, que no pas per a què els nens i les nenes el llegeixin tots sols. De tota manera segur que si se'ls ha explicat representant-lo amb els personatges-objectes, després en gaudiran moltíssim mirant-se'l i revivint-lo.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Una bona activitat a l'escola pot ser que els nens i les nenes una mica grans construeixin els personatges a partir dels models del llibre per després explicar el conte als seus companys petits.

El fer els personatges tal i com són els del llibre pot estar bé perquè després els petits els reconeixeran al mirar les seves pàgines, però també seria interessant afegir altres animals construïts amb el mateix sistema, o fer els mateixos animals amb altres objectes... A nivell d'expressió plàstica, el joc està obert.

En preparar l'explicació del conte amb els grans, se'ls pot fer observar els diferents tipus de lletra que s'utilitza per a la narració, per a la veu de la rateta i les dels altres animals, així com l'ús de línies de text ondulades i veure si aquests aspectes gràfics convé que tinguin la seva correspondència en l'entonació o el volum de la veu a l'hora d'explicar el conte.

Una altra cosa a tenir en compte és el so que faran els personatges-instrument al moure'ls. Estaria bé jugar-hi de manera que el so no tapi les veus sinó que tingui un paper expressiu que complementi i enriqueixi el text.

Fibra 9

LA TALPETA QUE VOLIA SABER QUI LI HAVIA FET ALLÒ AL CAP

Títol: *La talpeta que volia saber qui li havia fet allò al cap*
Autor: Erlbruch, Wolf
Il·lustrador: Holzwarth, Werner
Editorial: Kalandraka
Ciutat: Pontevedra
Any d'edició: 1999
Pàgines: 28
Edat: A partir de 2 anys
Temes: Els animals. Els excrements

RESUM

La talpeta surt de sota terra i es troba que li cau una cosa al cap. Pel dibuix es dedueix que és una deposició. Va preguntant als altres animals qui li pot haver fet allò al cap: cavalls, cabres, la vaca, llebres... Tots li diuen que no han sigut i, per demostrar-ho, li ensenyen com són els seus excrements.

Finalment s'assessora amb unes mosques, animals que coneixen bé el món de la femta, i li fan saber que ha estat un gos. La talpeta va a buscar-lo i s'hi torna deixant-li un petit excrement sobre el seu gran cap. El gos ni se n'adona, però la talpeta ja està satisfeta i torna altre cop feliç i contenta al seu cau.

"Quan un dia una talpeta va treure el cap d'entre una muntanyeta de terra per tal de veure si ja eixia el Sol, li va ocórrer allò.

(Era rodó i marró, s'assemblava una mica a un xoriço i el pitjor de tot: li va caure justament damunt del cap.)"

ASPECTES A DESTACAR

És un conte ideal per explicar a les edats més petites. No comet l'errada de ser grollerament escatològic, practica amb gràcia l'escatologia que tan agrada als infants.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Una de les activitats possibles podria ser un joc on els alumnes haurien de relacionar els dibuixos dels animals que apareixen al conte amb els excrements corresponents.

Fitxa 10

MENJAPORS

Títol:	Menjapors
Autor:	Zentner, Jorge
Il·lustrador:	Tàssies, Josep Antoni
Editorial:	Destino
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2001
Pàgines:	32
Edat:	A partir de quatre anys
Temes:	Pors. Relació entre germans

RESUM

En *Menjapors* és un amic invisible que es menja totes les pors terribles dels nens. La por al primer dia d'escola, la por a les onades del mar, la por al dentista... i la por que fa que de vegades alguns nens i nenes no puguin dormir.

En *Menjapors* es pot cridar tot abraçant-se a la mare, al pare, als avis, als germans o en general als éssers vius estimats, ja que es fica al pit perquè viu al cor dels seus amics.

Un nen i una nena, germans, dormen en la mateixa habitació. El nen té por de la foscor. La nena li diu que quan ella té por crida en *Menjapors* i se les menja totes.

- *Vine aquí i abraça'm ben fort. Així... ¿Notes una escalforeta al pit?*
- *Una... escalforeta?*
- *No... no noto res...*
- *¿I ara?*
- *No. Res de res.*
- *¿I ara?*
- *No... Ara! Ara sí que noto una escalforeta!*
- *Molt bé. Doncs és en Menjapors que se t'està ficant al cor.*
- *¿Al cor?*
- *Sí. En Menjapors sempre viu al cor dels seus amics.*

ASPECTES A DESTACAR

El treball de les imatges és extraordinari per la seva senzillesa. A la primera i a la segona imatge el color negre ho inunda tot. A la part inferior —en petit— es veu el nen amb uns ulls grans i agafat al llençol.

Més endavant diu: *Un Menjapors no s'assembla a res i, a més a més, és invisible*. Aquí l'il·lustrador deixa ell full tot blanc —invisible com en *Menjapors*.

I quan pregunta «*¿ es pot menjar...?*» presenta la plana de l'esquerra amb les pors i la de la dreta amb fons blanc.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Proposem una activitat plàstica. Al conte es parla d'en *Menjapors*. Es diu que és *invisible* i que no s'assembla a un gos, ni a un gat ni a un gripau. Plantejarem les preguntes: I si no fos invisible? Com seria? El dibuixem?

Cada infant dibuixarà com s'imagina en *Menjapors* i després s'enganxaran les produccions en un mural que digui, per exemple:

EN MENJAPORS ES MENJA TOTES LES PORS

Després de narrar el conte podem fer una conversa al voltant de les pors comunes, com les apareixen a la història: por a les injeccions, a les onades, al primer dia d'escola. I a nosaltres, quines coses ens fan por? Fem-ne un llistat entre tots.